

MARTIN ŠRAJER / 30. 6. 2016

MFF Karlovy Vary pohledem československého tisku

Historii Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech se věnuje samostatný dokumentární film (Filmová lázeň, 2015) i kniha vydaná jak v češtině (Příběh festivalu), tak v angličtině (The story of a festival). Následující festivalová kronika proto namísto tradičního shrnutí známých informací nabízí reflexi festivalu dobovým domácím tiskem v letech 1946 až 1992.

Foto: Josef Mucha (ČTK)

Ještě za okupace v r. 1940 byla českými filmovými pracovníky uspořádána veřejná přehlídka českých filmů nazvaná Filmové žně. Konala se ve Zlíně v letech 1940 a 1941. Třetí podobnou manifestaci české kinematografie německé úřady nepřipustily. K oživení myšlenky festivalu mezinárodní úrovně nicméně došlo bezprostředně po okupaci.

1946

V srpnu 1946 byl v Mariánských Lázních uspořádán I. festival. Pouze vybrané filmy se promítaly v Karlových Varech. Hlavním dějištěm byly Mariánské Lázně. Stejně tak tomu bude během následujících čtyř ročníků.

„Z podnětu a na požádání Místních správních komisí bude ve dnech 1. – 15. srpna uspořádán v Mariánských Lázních a Karlových Varech filmový festival v Československu, na němž budou po prvé uvedeny nové české filmy a zastoupeny též produkce cizí. V rámci festivalu, jehož program má vyvrcholit ve výročí podepsání dekretu presidenta republiky č. 50, jímž byl film znárodněn (11. VHI.), dojde také ke sjezdům, pracovním konferencím a přednáškám českých, slovenských i cizích filmových tvůrčích pracovníků, novinářů a publicistů. Počítá se s účastí nejširší veřejnosti.“

1947

„Loni, v době prvního festivalu, byly Mariánské Lázně i Karlovy Vary naplněny jen z polna. A to ještě jen díky festivalu. Celá myšlenka filmového festivalu vznikla vlastně z popudu lázeňských komisí obou měst, které viděly již předem jasně se rýsující neutěšenou lázeňskou sezónu bez zahraničních hostů, kteří před válkou tvořili hlavní kádr návštěvníků. Šlo o to, přilákat do lázní, žijících v dřívějšku hlavně z cizineckého ruchu, domácí návštěvníky, kteří nebyli zvyklí sem jezdit. Pouhá vnější okázalost, koncerty a běžné lázeňské radovánky na to nestačily. Přišlo se proto na myšlenku festivalu čs. filmu s mezinárodní účastí. Ministerstvo informací i Československá filmová společnost se k této myšlence postavili od počátku kladně, protože jim bylo okamžitě jasno, že má-li lázeňská sezóna skončit alespoň přijatelným schodkem, filmový festival být musí. A usuzovali dále, že předpokládaný rozmach cizineckého ruchu i stoupající kupní schopnost čs. občana, přibrzděná loni ještě měnovou reformou, zaplní v budoucnu lázně ve zvýšené míře a československý film získá tak v lázních prostředí, kde bude moci předložit naší i cizí veřejnosti část celoroční pilné práce svých filmařů. Počítali, že služba prokázaná loni lázním, a která celkem vzato znárodněný film nic nestála, se v budoucnu několikanásobně vrátí, až lázně, zaběhnuty na mírový život a naplněny cizími i našimi hosty, budou dějištěm filmového festivalu.“

Brejcha, Bohumil, Vytváříme tradici festivalu v Mar. Lázních. *Filmové noviny* 1947, r. 1, č. 30 (26. 7.), s. 1.

„Přeplněné hotely, pensiony i soukromé vily, velmi mnoho cizinců, elegantní společnost, spořádané poměry, připomínají silně dobu předválečnou. Nesnáze jsou také, a ty, které se zjevně návštěvníkům objevují, jsou způsobeny v první řadě nečekaně velikou návštěvou a nedostačujícím počtem obsluhujícího hotelového personálu. HODINU ČEKÁTE, než vás číšník obslouží a to máte ještě štěstí. To není ovšem vina číšníků, kteří s velkou námahou a obětavě zdolávají těžké úkoly, ale všeobecný nedostatek kvalifikovaných sil. Těmto poměrům nutno věnovati zvýšenou pozornost, protože silně poškozují dobře se vyvíjející lázeňský ruch a maří práci dosud vykonanou. Kčs NEPLATÍ v Mariánských lázních. Je to trochu divné, ale je tomu tak.“

Na hlavní třídě je obchod, kde prodávají pěkné panské košile za 220 Kčs. Koruny však nechtějí, pouze cizí valuty v úředním přepočítávacím kursu vám umožní nákup. BÝT NĚKDE TŘI DNY je nudné, ale Mariánské Lázně v době festivalu nedají vám ani pomyslet na něco jiného než na film. Na každém kroku připomínají plakáty, transparenty, vkusně upravené výkladní skříně a místní rozhlas filmový festival. Na kolonádě mluví se všemi jazyky o filmu a život pulsuje v této lázeňské tepně poněkud vzrušeněji. Klid a rozvážnost jsou vystřídány zdravou živelností, jež se přenáší na zdravé i nemocné. SLUNEČNÉ POČASÍ, pravé letní dny, nepřejí festivalu a Festivalové kino ‚Casino‘, kde se promítají filmy čtyřikrát denně, odvádějí hosty do stinných lesů a na koupaliště, kde, jak se můžete sami přesvědčit pohledem na náš obrázek a zároveň posoudit, zda vhodně nebo nevhodně, kontrastují rozložené palmy s tmavě zelenými smrkovými lesy, a odkud se vracejí osvěženi až se západem slunce. Ale i tak všechna představení festivalového kina, kde se denně promítá v 15.30, 18, 20.30 a ve 23 hodin, jsou téměř vyprodána. ZVLÁŠTNÍ VLAKY a autokary svážejí z Karlových Varů a z blízkých míst návštěvníky, protože pro všechny zájemce nebylo v Mariánských lázních ubytování a přispívají mnoho ke zdaru festivalu, který si tradici teprve buduje.“

II. filmový festival v Mariánských Lázních. *Filmové noviny* 1947, r. 1, č. 32 (9. 8.), s. 3.

1948

Soutěžní byl teprve třetí ročník festivalu, zaštitěný heslem „O nového člověka – o dokonalejší lidstvo.“ Hlavní cenu Křišťálový glóbus obdržel polský film *Osvětim* (1948) Wandy Jakubowské. Cenu za režii získal William Wyler za *Nejlepší léta našeho života* (1946). Národní cenu ministra Václava Kopeckého pro nejlepší československý film si převzali tvůrci *Bílé tmy* (1948).

„Letošní III. mezinárodní filmový festival v Mariánských Lázních je festivalem zcela nového typu. Liší se nejen od předešlých dvou festivalů v Mariánských Lázních v letech 1946 a 1947, nýbrž zaujímá zvláštní místo i mezi všemi jinými mezinárodními filmovými festivaly. V letech 1946 a 1947 konaly se v Mariánských Lázních volné přehlídky filmů světových produkcí bez nějakého programového zaměření a bez soutěžního hodnocení. Letošní festival má svůj řádný soutěžní statut, podle něhož budou předvedené filmy ohodnoceny vybranou porotou a odměněny celkem 14 mezinárodními cenami. (...) Počínaje tímto rokem bude „Křišťálový glóbus“ udělován

každého roku jako nejvyšší cena československého mezinárodního filmového festivalu. (...) Nový ráz je také vyjádřen heslem, pod nímž se festival koná: O nového člověka – o dokonalejší lidstvo. Vyšli jsme totiž ze skutečnosti, že film je nejrozšířenějším, nejlidovějším, nejmezinárodnějším a nejpůsobivějším uměním a jako každé poctivé a opravdové umění vykonává tak velmi značný vliv na lidské myšlení. A tu chceme na našem festivalu soustřediti a zvláště oceniti ty filmy, které znamenají kladný přínos a podporu v boji o nového, lepšího člověka. Chceme zdůrazniti, že křehký celuloidový pás je rovnocenným článkem symbolického řetězu, ukutého ze všech hodnot, které přispívají ke zrodu nového, dokonalejšího lidstva.“

Kout, František, Ráz a význam našeho festivalu. *Kino* 1948, r. 3, č. 27 (16. 7.), s. 515.

1949

„Podmínky letošního festivalu jsou celkem stejné jako u festivalu loňského. Každý stát má právo zúčastniti se za každou svou národnostní skupinu s vlastní filmovou produkcí jedním dlouhým hraným filmem a dvěma filmy každé jiné kategorie. Při roční produkci nejméně 40 dlouhých hraných filmů může býti festival obelán dvěma dlouhými hranými filmy této produkce. U soutěžících filmů se vyžaduje československá premiéra, to znamená, že to musí být filmy, které nebyly dosud v Československu promítány v normálních veřejných představeních.“

Kout, František, Slovo o festivalu. *Kino* 1949, r. 4, č. 15 (21. 7.), s. 211.

1950

Počínaje rokem 1950 festival vždy začínal v Karlových Varech, zatímco v Mariánských Lázních se konala jeho druhá část. Cenu boje za sociální pokrok získal československý film *Zocelení* (1950), svědčící společně s mottem „Za mír, za nového člověka, za dokonalejší lidstvo“ o ideových preferencích pořadatelů. „Dokonalejší lidstvo“ v následujících letech sice občas nahradil „lepší svět,“ „ušlechtilé snahy lidstva“ nebo „trvalé přátelství mezi národy,“ ale ceny si z Karlových Varů nadále odvážely filmy jako *Rytíř zlaté hvězdy* (1950), *Vstanou noví bojovníci* (1950) nebo *Zítří se bude tančit všude* (1952).

„Filmy lidově demokratických zemí, předvedené na karlovarském festivalu, podávají jasný důkaz toho, že se už v mnoha směrech naučily od sovětských filmů bojovat za

mír, odhalovat hnusnou tvář jeho nepřátel a upevňovat řady jeho obránců.

V překonávání jednotlivých nedostatků nám budou velkou pomocí skvělé filmy vítězné sovětské kinematografie, které budou naši filmoví pracovníci studovat a stále se k nim vracet jako k nejbohatšímu zdroji poučení pro svou další vlastní práci.“

Hájek, Jiří, Za veliké filmové umění – mocnou zbraň. *Rudé právo* 1950, r. 30, č. 177 (30. 7.), s. 5.

1951

Na šestém ročníku poprvé zasedala mezinárodní porota. Měla sedmnáct členů a předsedal jí filmový kritik, historik a teoretik A. M. Brousil.

„Tou měrou tedy, jakou Karlovy Vary přitahují tvůrce a přátele myšlenkově velikého a bojovného filmového umění – tou měrou odpuzují výrobce filmového škváru a moru. Jinými slovy Karlovy Vary se staly ochrannou značkou pokrokového filmového umění a to jim dodává významu. Možná, že tato značka uzavře vítězným filmům cestu do zmonopolisovaných biografů v USA, do kin páně Rankových a do kin jemu podobných magnátů ve Francii i v Itálii. Avšak co z toho plyne? Chceme snad svými filmy uchvátit americké monopolisty? Chceme dojmout pana Ranka a jemu podobné ve Francii či v Itálii? Upřímné řečeno není oč stát. Známe větší neštěstí, nežli je to, že s námi nebudou souhlasit správní radové filmových monopolů. Neskonale horší by bylo, kdyby s námi nesouhlasily miliony prostých lidí, jimž jsou naše filmy určeny.“

Žalman, Jan, Karlovy Vary. *Kino* 1951, r. 6, č. 15 (19. 7.), s. 340.

1952

„VII. festival byl dosud největším a nejbojovnějším vystoupením pokrokové kinematografie v tomto historickém zápase. Účast děl a pracovníků pěti kontinentů světa, vysoká ideovost děl a umělecké mistrovství jejich tvůrců i nové pojetí práce mezinárodní poroty činí z něho významnou událost tábora míru. K jeho vůdci Stalinovi stále zalétala v prvou zemi komunismu mysl i srdce všech účastníků festivalu.“

Brousil, A. M., Za mír, za nového člověka, za dokonalejší lidstvo. *Literární noviny* 1952, r. 1, č. 27 (9. 8.), s. 2.

1953

V roce 1953 se festival nekonal.

1954

„Po dvouleté přestávce oživnou letos již po osmé Karlovy Vary festivalovým ruchem. Pod heslem „Za mír, za přátelství mezi národy, za ušlechtilé snahy lidstva“ uspořádá Čs. státní film od 11. – 25. července Mezinárodní filmový festival, na který byly rozeslány pozvánky s novým filmovým statutem všem kinematografiím celého světa. Soutěžící filmy všech kategorií bude hodnotit mezinárodní porota, složená z kulturních pracovníků a filmových publicistů, jíž předsedá rektor Akademie musických umění A. M. Brousil. Pro soutěžící filmy jsou určeny tyto hlavní ceny; Velká cena, Cena míru, Cena přátelství mezi národy, Cena boje za sociální pokrok, Cena práce a ceny za jednotlivé kategorie filmů. Jako obvykle budou mít Karlovy Vary během VIII. MFF slavnostní festivalový ráz. Na třech kolonádách budou instalovány výstavy s filmovou tematikou a výstava filmové techniky. Novinkou proti předešlým festivalům budou kulturní pořady, které budou pořádat Gramofonové závody v divadélku hudby, umístěném ve festivalovém středisku. Festivalový život se soustředí v karlovarském hotelu Moskva, kde budou ubytovány delegace a festivalový štáb. Ve festivalovém kinu, které je rovněž v hotelu Moskva, se budou promítat premiérové a reprisové filmy. Kromě toho budou vybrané festivalové filmy uvedeny v letních kinech v Karlových Varech, v Ostrově a v kině Kolonáda v Mariánských Lázních.“

Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech. *Filmový přehled* 1954, č. 19 (15. 5.), s. 2.

1955

V roce 1955 se festival nekonal.

1956

Devátý ročník se poprvé konal jako mezinárodní soutěž kategorie A, kam byl festival zařazen organizací FIAPF. Poprvé byl zároveň natáčen zpravodajský obdeník *Momenty filmového festivalu*. Jedním z hostů festivalu byl Luis Buñuel.

„Na světovou filmovou přehlídku v Karlových Varech se sjelo 43 delegací různých států, což je největší účast na mezinárodních filmových festivalech po druhé světové válce. V soutěž vstoupilo 37 zemí, takže letošní IX. MFF v K. Varech byl největší filmovou soutěží v dějinách světové kinematografie.“

Festival jedinečnou manifestací za přátelství a spolupráci mezi národy. *Rudé právo* 1956, r. 36, č. 211 (30. 7.), s. 1.

1957

Pokrokovým tvůrcům byla udělována ocenění jako Cena míru, Cena boje za svobodu nebo Cena boje za sociální pokrok. Po tomto ročníku došlo k rozhodnutí, že se karlovarská přehlídka bude konat každý druhý rok a střídat se s MFF v Moskvě, jehož první ročník proběhnul v roce 1959. Střídání pokračovalo až do roku 1993.

„Jubilejní festival byl zahájen uprostřed tropických veder a nemírného pití. S pitím se začlo hned dopoledne v zahajovací den. V budově lázní ochutnávali pozvaní delegáti plzeňské pivo a Becherovku, večer na uvítací recepci v hotelu Richmond byl žádán osvěžující juice a nakonec chlazený sekt. Apropos Richmond. Patří dík ředitelství festivalu, že použilo skvělých sálů a teras tohoto hotelu pro festival. Utábořili se tam vedoucí festivalu a řada delegátů. Tato decentralisace porušila dosavadní hegemonii Grandhotelu Moskva docela zdravě.“

Bor, Vladimír, Festivalový deník. *Kino* 1957, r. 12, č. 15 (1. 8.), s. 242.

1958

Předsedou poroty byl v roce 1958 Cesare Zavattini. Během 11. ročníku poprvé zasedala porota FIPRESCI. V rámci festivalu se konala Volná tribuna, dávající prostor k diskusi nad problémy dobové kinematografie. Jejím častým moderátorem A. M. Brousil. Počátkem normalizace byla tato diskusní platforma na čas zrušena. Miroslav Horníček moderoval *Momenty filmového festivalu*, které vytvářel společně s režisérem Emanuele Kaněrou, produkčním Zdeňkem Novákem a kameramanem Josefem Čepelákem.

„Změněnou atmosféru světa, její napětí bylo cítit i v Karlových Varech. Snad právě proto někteří delegáti a hosté festivalu hodnotili význam volné tribuny až nad samu

soutěž. Je to s jejich stanoviska, subjektivně, pochopitelné. Volná tribuna jim umožnila ihned, přímo, bezprostředně na vzniklou mezinárodní atmosféru reagovat. Přerostla tak již během několika hodin v generální poradu o tom, jak zvýšit význam kinematografie jako prostředku akce, jako zbraně schopné zasáhnout co nejúčinněji do dějin současné doby.“

Boček, Jaroslav, Klein, Ota, Karlovy Vary. *Kultura* 1958, r. 2, č. 31 (31. 7.), s. 1.

1960

„Letošní heslo ‚Volné tribuny‘ zní: ‚Filmoví tvůrčí pracovníci a kritikové pro novodobé filmové umění.‘ Volná tribuna poskytne opět možnost volné výměny názorů mezi všemi zúčastněnými filmovými pracovníky. Upevní nové svazky přátelství mezi národy a bude jistě hledat nové cesty umění, které by sloužilo myšlence míru a dorozumění na celém světě.“

-pax-, Přípravy na XII. MFF v Karlových Varech vrcholí. *Záběr* 1960, r. 11, č. 4 (3. 4.), s. 1.

1962

V soutěži se v rámci Symposia stále častěji objevují filmy ze zemí třetího světa a na festival jezdí častěji také hosté ze západní Evropy, především z Itálie a Francie.

„V závěrečném slovu vyzvedl prof. A. M. Brousil osobité rysy našeho festivalu, jehož se letos zúčastnilo 49 zemí. Zvláště zdůraznil přínos poprvé pořádaného symposia mladých a nových kinematografií Asie, Afriky a Latinské Ameriky a tradiční Volné tribuny. XIII. mezinárodní filmový festival ukončil předseda festivalového výboru A. Poledňák.“

-mfa-, V Karlových Varech vyhlášeny ceny. *Rudé právo* 1962, r. 42, č. 173 (25. 6.), s. 1.

1964

Festival v tomto roce navštívili mimo jiné Lindsey Anderson, Karel Reisz, Claudia Cardinalová, Richard Attenborough, Elia Kazan nebo Henry Fonda.

„Karlovy Vary bývaly festivalem s režiséry a bez hvězd. Přítomnost hvězd dodala festivalu většího lesku, aniž by změnila jeho základní a diskusní charakter. O to se postarala Volná tribuna. Netvrdím, že se na ni říkaly řeči a myšlenky moc nové a objevné. Měl jsem dokonce dojem, že tribuna je chvílemi až příliš ‚volná‘, protože ve všech branžích světa, a tedy i ve filmové, se najdou lidé, kteří se tak rádi slyší, že se ani příliš nestarají o to, co povídají. Ale pak jsem z rozhovorů pochopil, že i toto se cení a že i toto nesmírně dobře, i v politickém smyslu slova, působí.“

Boček, Jaroslav, Druhá půle a kousek navíc. *Kulturní tvorba* 1964, r. 2, č. 30 (23. 7.), s. 3.

1966

„Se zřetelem k celkové úrovni filmů přijatých a uvedených v soutěži a s ohledem na význam a poslání MFF v Karlových Varech dospěla mezinárodní porota k zásadnímu rozhodnutí, aby Velká cena nebyla udělena.“

-mfa-, Karlovarské ceny. *Rudé právo* 1966, r. 46, č. 197 (19. 7.), s. 1.

1968

Tradiční soutěž se nekonala. Místo mezinárodní poroty byly v tomto roce ustanoveny 3 nezávislé poroty (autorská, herecká a technická). Jedné z porot, autorské, opět předsedal Cesara Zavattini.

„Situace festivalů na celém světě není růžová — všude procházejí krizi, jejich zastaralé koncepce se hroutí, některé zanikají, jsou vystavovány útokům ze všech stran – skandál v Oberhausenu, likvidace Cannes, bouře v Pesaru, to je jenom letošní bilance. Přes všechno, co bylo v minulosti, se u nás ještě letos našli tací, kteří věřili, že by se zkušenostem navzdory mohly Karlovy Vary právě letos stát festivalem té části světové kinematografie, o níž platí, že je svědomím a vědomím epochy. Realizaci festivalu, akceptujícího takové pojetí, šlo ve všem na ruku naše převratné jaro, politická aktivita v západní Evropě, probíhající diferenciaci v socialistickém táboře. Jenže tyto skutečnosti zůstaly vesměs daleko za dveřmi festivalu, Jež přirazila jeho tupá, setrvačná, chtělo by se říci reakční koncepce. Znovu jsme se účastnili podniku, balancujícího mezi touhou po umělecké náročnosti velkého světa a provinění nápodobou společenského lesku bohatších konkurentů, znovu jsme zakoušeli pocit

trapnosti nad některými solitérními díly a uvažovali o nepoužitelnosti organizátorů volné tribuny, jejíž před mnoha měsíci abstraktně vymezené téma svobody umělecké tvorby inspirovalo nakonec spíš k pseudofilosofickým exhibicím než ke kritickým stanoviskům vůči filmové realitě. Rozmnožení porot, ta panoptikální kuriozita, jako výraz bezmocnosti a neschopnosti najít jakékoli nové řešení, vedlo nakonec paradoxně ke směšné Inflaci cen, od níž se muselo distancovat samo předsednictvo festivalu. Aspoň v tom máme tedy primát!“

Kopaněvová, Galina, Po dvou letech jako po výprasku. *Literární listy* 1968, r. 1, č. 17 (20. 6.), s. 11.

1970

Křišťálový globus byl udělen filmu *Kes* (1970) Kena Loache.

„Volnou tribunu nebylo možné letos na XVII. MFF v Karlových Varech uskutečnit z technických důvodů,“ řekl v odpovědi na dotazy předseda tiskové komise Jiří Hrbas. Funkci volné tribuny převzaly tiskové konference (celkem jich bylo 21). V budoucnu bude snaha, aby nebylo tolik filmových představení a zbyl čas na tvůrčí diskusi.“

Ceny na filmovém festivalu uděleny. *Rudé právo* 1970, r. 50, č. 176 (27. 7.), s. 1.

1972

„Ústřední ředitel Čs. filmu dr. Jiří Purš ve svém úvodním projevu mimo jiné řekl: „Letošní ročník se pořádá v období, kdy ve světě probíhá velké hnutí za mírové řešení všech sporných problémů, za prosazení mírového soužití, za uskutečnění konference o evropské bezpečnosti, ve znamení velké mírové iniciativy socialistických zemí, vedených Sovětským svazem. My, českoslovenští filmoví pracovníci, plně podporujeme tuto iniciativu, protože si zároveň připomínáme, že se koná v roce, kdy jsme vzpomněli třicátého výročí vyhlazení Lidic, na jejichž věčnou památku náš festival od letošního ročníku bude udělovat jako jednu z oficiálních cen právě cenu Růže z Lidic.““

-R-, Za ušlechtilé vztahy mezi lidmi. *Kino* 1972, r. 27, č. 16 (3. 8.), s. 2.

1974

„Náš festival je neoddelitelně niterně spjat se zkušenostmi našich masových festivalů pracujících. Letos propojujeme i samotnou soutěž a její přehlídku s několika vybranými místy. V tom budeme pokračovat, tuto tendenci budeme prohlubovat, i když to nebude nijak snadné a lehké. Nám však, protože jsme socialistická země, jde vždy a všude o demokratizaci kultury. My to v Československu prokazujeme v každodenní praxi. Proto na nás mají ti, co zkrachovali, protože jim tato politika nevoněla, a také proto, že to docela obyčejně neuměli, takový vztek. Co jim zbývá? Náš festival jde nahoru, náš prestiž i jeho věhlas ročník od ročníku stoupá a jejich hvězdy blednou až vyblednou do bludiček, které už nikoho nikam nezavedou, tak bude jejich záře slabounká.“

Kliment, Jan, Film je umění milionů. *Rudé právo* 1974, r. 54, č. 168 (18. 7.), s. 5.

1976

„Ani v nejmenším nemíníme zakrývat ideový ráz našeho festivalu. Je dán právě heslem, na něž jsme u nás hrdí, a pod nímž se koná letošní ročník, stejně jako se pod ním konaly ročníky předcházející: Za ušlechtilé vztahy mezi lidmi, za trvalé přátelství mezi národy. Komu může takové heslo nevyhovovat? Vždyť loni v Helsinkách – a to jsme my konali své festivaly už dávno předtím – se všichni v tomto smyslu podepsali. V tom smyslu se plně hlásíme i k ideové vyhraněnosti svého festivalu, s plným a čistým vědomím toho, že to nejenom není v rozporu s jeho demokratičností, nýbrž, že ji to naopak rozvíjí.“

Kliment, Jan, Je to dobrý festival. *Rudé právo* 1976, r. 56, č. 169 (17. 7.), s. 5.

1978

Novým festivalovým centrem se stal komplex hotelu Thermal, který navrhli Věra a Vladimír Machoninovi. Poprvé se konala soutěž filmových debutů. Zúčastnit se mohli režiséři ze všech kontinentů.

„Mezinárodní porota XXI. MFF v Karlových Varech udělila Velkou cenu (ex aequo) – Křišťálový globus filmům *Stíny horkého léta* a *Bílý Bim, Černé ucho*. Bylo to poprvé v dějinách našeho festivalu, kdy se o cenu nejvyšší děli naše a sovětská kinematografie. Úspěch našich bratrských kinematografií je o to větší, že rozhodnutí poroty neformálně potvrdilo i publikum, které po skončení obou festivalových představení uspořádalo tvůrcům nadšené ovace. (...) Letošní ročník festivalu znamenal pro

Symposium novinku v tom, že kriteriem výběru filmů byl tvůrčí debut nebo chcete-li ‚opera prima.‘ Zajímavá byla struktura zastoupených kinematografií – SSSR, Indie (dva filmy), Alžír, Nigérie, Irák, Argentina, Vlastenecké síly Chile. Filmy sympozia měly rozmanitou tematiku, ale také úroveň. (...) Početnou obec diváků mělo také festivalové letní kino, a to i přes nepříznivé počasí. Minifestivaly, které se konaly v Plzni, Horažďovicích, Sokolově, Ostrově nad Ohří, Tachově a Chebu probíhaly za velké pozornosti místních stranických i státních orgánů, u příležitosti minifestivalů se setkávali filmoví tvůrci s pracujícími, uskutečnila se řada exkurzí našich i zahraničních filmových pracovníků v podnicích a závodech Karlových Varů i Západočeského kraje. V tom všem je specifika festivalu v socialistické zemi, kde festival nepatří jenom omezenému počtu vyvolených a otevírá náruč nejširším vrstvám pracujících.“

Levý, Jiří, Za XXI. MFF Karlovy Vary. Ve jménu pokroku a míru. *Film a doba* 1978, r. 24, č. 10, s. 538-540.

1980

Největší divácké přízni se během normalizace těšila informativní sekce, promítající atraktivní zahraniční filmy, které se zúčastnily jiných festivalů a zvyšovaly tak prestiž a přitažlivost akce.

„Je třeba se však zamyslet i nad nedostatky, například nad funkčností informativní sekce, poněvadž se v ní shromáždí řada atraktivních filmů, v soutěži nepoužitelných (byly uvedeny na jiných festivalech, nenaplnují heslo atp.), které na sebe strhnou až přílišnou pozornost. Nejsem samozřejmě proti jejich uvádění v době festivalu, protože sotva můžeme přehlížet ekonomické stimuly, ale mohly by být od vlastního festivalového výběru nějak výrazněji odděleny.“

Zůna, Miloslav, Film jako obraz doby. *Scéna* 1980, r. 5, č. 20 (9. 10.), s. 3.

1982

„Posláním festivalu je uvést a ocenit vynikající filmová díla, která svým uměleckým obsahem i formou přispívají v duchu hesla festivalu k rozvoji kinematografie. Toto poslání je velice aktuální a důležité v dnešním neklidném světě, kdy reakční imperialistické síly usilují o přechod od mírového soužití k politice mezinárodní konfrontace, pokračují ve zbrojení, vyvolávají válečné konflikty a tak zvyšují nebezpečí

ohrožení celého lidstva,“ řekl ústřední ředitel Čs. filmu a předseda festivalového výboru Dr. Jiří Purš v projevu předneseném na slavnostním zahájení XXIII. Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech.“

Zaoralová, Eva, XXIII. MFF Karlovy Vary. Festivalové ohlédnutí. *Film a doba* 1982, r. 28, č. 11, s. 620.

1984

„Před dvěma lety byl v Karlových Varech uveden poprvé cyklus Rozpory současného světa ve filmu. Kolekce dokumentárních filmů ze všech světadílů, které si předtím již získaly oprávněný zájem a ocenění na festivalech v Taškentu, Lipsku, Oberhausenu i jinde, se v nejlepším slova smyslu prosadila i na našem festivalu. (...) Dobrým překvapením plodné diskuse byla i aktivní účast karlovarských festivalových diváků. A právě od nich vyšel zajímavý podnět, aby filmové dokumenty ukazovaly divákům nejenom často otřesnou realitu světových konfliktů a problémů, ale jasněji mu naznačovaly i pozitivní východisko při jejich řešení. A již proto jistě je dobře, že některé snímky cyklu budou promítnuty po festivalu i jinde. Například v pražském kinu Praha, nebo na letošní Letní filmové škole.“

-jh-, XXIV. MFF Karlovy Vary: Filmové umění v boji za lepší svět. *Kino* 1984, r. 39, č. 16 (7. 8.), s. 3.

1986

„Filmy uvedené v bohatém festivalovém programu, Volná tribuna i všechna další setkání se nesla v duchu myšlenky humanismu, pokroku a touhy probouzet a upevňovat filmovým uměním ušlechtilé lidské city, rozvíjet přátelství a porozumění mezi národy. Mezinárodní filmový festival se tak stal důstojnou součástí důležitých kulturně politických akcí, jimž naše společnost věnuje pozornost.“

-míš-, V duchu myšlenky přátelství, porozumění a boje za mír. *Rudé právo* 1986, r. 66, č. 166 (17. 7.), s. 1.

1988

„Za šestadvacátým dějstvím Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech se definitivně uzavřela opona. Zklamán byl asi ten, kdo očekával radikální obsahové a organizační inovace: naopak uspokojen odjížděl každý, kdo si zajel do Varů zhlédnout tři čtyři dobré filmy a nenechat se příliš vtáhnout do únavné stereotypního, letos zvláště nervózního festivalového kolotoče. Asi se však našlo nemálo těch, kteří očekávali ‚první přestavbové‘ Karlovy Vary. Jejich naděje byly bohužel naplněny jen částečně. Dobrou vůli pořadatelů (Československý film a Svaz československých dramatických umělců) hledejme především ve snížení počtu cen, porot a také soutěžních snímků. Letos jich MFF nabídl – alespoň v hlavní, soutěži, nepočítaje kategorii debutu – jedenadvacet, ale ... Větší náročnost předvýběrové komise bychom přivítali, kdyby kvalita bývala vzrostla. Žel se tak nestalo. Avšak nesnášejme hlavní díl viny na programovou komisi. Té totiž nezbývá, než vybírat z titulů, jež nám zahraniční partneři nabídnou. Zde dochází k jevu pro nás pramálo příjemnému: nejrůznější, zvláště vyspělé kinematografie (což bohužel pluli i o některých socialistických zemích) někdy do posledního okamžiku čekají, zdali jim nabízený snímek neakceptuje jiný festival, třeba s menší tradicí, než jsou Karlovy Vary. (...) Kdo byl mezi 7. a 19. červencem v Thermalu, asi by marně hledal větší množství zahraničních hvězd, významných osobností stříbrného plátna. Vedle úrovně soutěže jde totiž o druhý ústřední komponent kvality a věhlasu festivalu. Třetím je zcela premiérové nebo alespoň hodně pohotové nesoutěžní uvedení významného světového díla. Ani tohle se nestalo. I největší karlovarské umělecké bonbónky – Bertolucciho *Poslední císař*, Tarkovského *Oběť*, Dieguesův *Vlak ke hvězdám* – jsou díla nejméně rok či dva stará a byla již leckde předtím zahrána. (...) Oproti minulým ročníkům se tedy nic nezměnilo, jistá stagnace festivalu trvá. Přitom přehlídka se ani tentokrát nedokázala zbavit okázalé nadutosti: rádi bychom například v otevíracím či zakončovacím ceremoniálu napodobili lesk velkých festivalů, ale chybí nám uvolněnost, šarm, vtip. Namísto nápadů, samozřejmosti a fantazie prázdňe, frázovitě žvatláme a herci nám vztyčují (a zase stahují) festivalovou vlajku. (...) Jenomže stále více sílí dosti nezdravá filozofie, že právě soutěž je jakýmsi povinným přívažkem, nutným zlem. Jak jsem již uvedl, naši soutěž podceňují i zahraniční partneři. Není zase tak divu, vždyť dlouhá léta jsme si poroty sestavovali a ovlivňovali tak, aby Československo nepřišlo zkrátka a nějaká ta váza putovala i do Moskvy, lhostejno za jakou kvalitu.“

1990

Na festivalu byla za velkého diváckého zájmu uvedena kolekce „trezorových“ domácích filmů. Na kole dorazil Miloš Forman. Autem Václav Havel nebo Robert De Niro.

„Karlovarsky festival choří na téže nemoci jako před lety, vlastně od začátku. Především na konformismus výběru soutěžních filmů. Letos sice Již nerozhodovala okamžitá politická linie, odpadly takzvané hurá filmy i obžaloby kapitalismu, a však celková kvalita soutěže zůstala na druhořadé úrovni. (...) S Cannes, Berlínem. Benátkami ani Montrealem Karlovy Vary konkurovat nemohou, musí si však, chtějí-li být zajímavé, vytvořit pověst svobodného festivalu, řízeného průbojnými, nápaditými a filmu znalými lidmi, kteří by měli filmy vybírat na místě, případně za pomoci zahraničních spolupracovníků. (...) Zásadně je jasné, že bude-li mezinárodní festival zachován, musí být postaven na nový základ, v němž nepostradatelnou roli bude hrát profesionální zázemí všech činností počínaje stálým týmem včetně ředitele, až po tak zdánlivé maličkosti, jako je kvalitní pořádková služba (lázeňští zvědavci, kteří vám zpod ruky ukradnou v tiskovém středisku materiály, jsou již léta k uzoufání). Není pochyb o tom, že se letošní soutěž nepovedla, potvrzuje to i fakt, že nebyla udělena cena nejprestižnější.“

Bílková, Jana, Frühauf, Jiří, Hejčová, Helena, *Filmové Vary. Kino 1990*, r. 45, č. 16 (14. 8.), s. 4–9.

1992

„Karlovy Vary by se měly vykašlat na to, co je nereálné, a zaměřit se na střeoevropskou a výchoevropskou kinematografii. Na velké světové festivaly totiž jezdí obchodníci, distributoři, filmaři a novináři, kteří jen občas zabloudí na výchoevropský film. Měli by získat pocit, že se jim Karlovy Vary vyplatí jako místo, kde uvidí všechny střeoevropské a výchoevropské snímky v perfektním provedení, s tlumočníky, distributory, servisem. Druhý hlavní cíl bych viděl v tom, že se lidem z Československa dá možnost vidět co nejvíc filmů, které normálně nevidí. Co dal rok ve světě. Zaměřil bych se přitom hodně na mladé lidi.“

Antonín J. Liehm v rozhovoru s Radovanem Holubem. Holub, Radovan, Antonín J. Liehm. *Žádné iluze. Kino 1992*, r. 47, č. 14 (14. 7.), s. 4.